

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Ivo Pospíšila (soudce zpravodaj) a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci kárného navrhovatele: **Krajský státní zástupce v Ústí nad Labem**, proti kárně obviněnému: **Mgr. J. Z.**, týkající se řízení o návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti státního zástupce ze dne 4. 1. 2019, vedeného pod sp. zn. 12 Ksz 1/2019, v řízení o oznámení o možné podjatosti soudce JUDr. Petra Mikeše, Ph.D.,

t a k t o :

Soudce JUDr. Petr Mikeš, Ph.D., **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u kárného senátu Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 12 Ksz 1/2019.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem ze dne 4. 1. 2019 kárný navrhovatel navrhl zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti kárně obviněného pro kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

[2] Dne 9. 1. 2019 učinil předseda ve věci rozhodujícího kárného senátu JUDr. Petr Mikeš, Ph.D., u předsedy Nejvyššího správního soudu oznámení o své možné podjatosti. Uvedl, že kárný navrhovatel historicky pracoval jako koncipient ve stejné advokátní kanceláři, ve které byl předseda kárného senátu do roku 2013 společníkem. Tykají si, avšak jejich vztahy byly převážně pracovní. Od té doby se nevidají buď vůbec, nebo jen na vánočním setkání uvedené advokátní kanceláře (naposledy přibližně před dvěma lety). K poslednímu kontaktu došlo v loňském roce, kdy předseda kárného senátu kárnému navrhovateli volal a konzultoval s ním otázku odposlechů podle trestního řádu. Předseda kárného senátu se podjatý necítí a domnívá se, že důvody podjatosti dány nejsou. V kárném řízení však může být otázka podjatosti vnímána citlivěji než v kasační agendě, proto nechal věc posoudit předsedu Nejvyššího správního soudu.

[3] Předseda Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že důvody podjatosti na straně předsedy kárného senátu dány nejsou, proto předložil dle § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), věc k rozhodnutí tříčlennému senátu.

[4] Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s., [s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[6] Ustanovení § 8 s. ř. s. se uplatňuje rovněž ve vztahu k podjatosti člena kárného senátu, a to na základě § 10 věty první zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Ten s odkazem na § 8 s. ř. s. (v poznámce pod čarou) stanoví, že na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu.

[7] Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. je nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezáujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16).

[8] Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04). Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že „[d]ůvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protiřecími, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000). Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod.

pokračování

[9] V usnesení ze dne 13. 3. 2013, č. j. Nao 86/2014 – 15, Nejvyšší správní soud konstatoval (s odkazem na usnesení ze dne 27. 8. 2013, č. j. Nao 41/2013 – 56), že vztah, který nepřekračuje standardní profesionální, resp. kolegiální známost v rámci soudcovského stavu, není objektivním důvodem pro založení pochybností o nepodjatosti rozhodujícího soudce, přičemž s výkonem funkce soudce je spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost a méně intenzivní vlivy musí být schopen odfiltrovat s ohledem na nároky své profese. Nejvyšší správní soud nepovažoval za relevantní skutečnost ani tykání, jelikož jde o pravidelný průvodní jev kolegiálních vztahů. Pokud intenzita rušivých vlivů nedosáhne určité kritické úrovně, nemohou vzniknout legitimní pochybnosti o tom, že soudce není schopen dostát požadavkům na nezávislé a nestranné rozhodnutí, které jsou na něj kladeny a kterých si musí být vědom (srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2018, č. j. Nao 55/2018 – 47).

[10] Vztah předsedy kárného senátu a kárného navrhovatele představuje standardní profesionální známost, která ani v době společného působení ve stejné advokátní kanceláři před více než 5 lety dle vyjádření předsedy kárného senátu nepřerostla v bližší přátelský vztah. Osobně se nesetkali již dva roky a kromě vánočního večírku advokátní kanceláře se ani nesetkávají. Taktéž telefonický kontakt navázali v loňském roce výhradně za účelem odborné konzultace, která nijak nesouvisí s nynějším kárným řízením. S ohledem na omezení vzájemného vztahu výhradně na nepravidelné profesní konzultace či hromadná společenská setkání, lze učinit závěr, že takový vztah není způsobilý ovlivnit nestrannost rozhodování soudce (obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2017, č. j. Nao 150/2017 – 15). Tomu odpovídá i skutečnost, že sám předseda kárného senátu se subjektivně podjatým být necítí a ani se nedomnívá, že by byly dány objektivní okolnosti svědčící o pochybnostech o jeho nepodjatosti. Lze tedy shrnout, že vzájemné pojitko s kárným navrhovatelem není takové kvality, aby zavdalo důvod váhat nad nepodjatostí předsedy kárného senátu JUDr. Petra Mikeše, Ph.D.

[11] V naposledy citovaném rozhodnutí se Nejvyšší správní soud zabýval stejně jako nyní otázkou podjatosti člena kárného senátu. Není přitom důvodu, proč by měla být podjatost v kárném řízení vnímána citlivěji či obecně odlišným způsobem, než podjatost soudce v běžné kasační agendě.

[12] Jak již bylo uvedeno, příslušnost soudce stanoví zákon a výjimku z takto stanovené příslušnosti lze připustit pouze výjimečně. Vzhledem k výše uvedenému soud neshledal důvod k vyloučení soudce JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., z projednávání a rozhodnutí věci vedené u kárného senátu Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 12 Ksz 1/2019.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2019

JUDr. Petr Průcha

Nao 19/2019

předseda senátu